

Egészségügyi Minisztérium

„Szolgálati titok!”
„Titkos!”

Érvényességi idő:

az írásbeli vizsga befejezésének
időpontjáig

A minősítő neve: Vízvári László

A minősítő beosztása: főigazgató

M E G O L D Ó L A P

szakmai írásbeli vizsga

Egészségügyi alapmodul

2008. szeptember 12.

II. sz.

TÁJÉKOZTATÓ az értékelő tanár részére

- A vizsgázók csak a kiosztott feladatlapon dolgozhatnak.
- Tévedés esetén helyes megoldásnak csak a vizsgázó egyértelmű javítása fogadható el.
- A dolgozatban előforduló esetleges hibákat, tévedéseket kérjük, feltűnően jelöljék!
- A feladatlap egységes értékeléséhez használják fel a rendelkezésükre bocsátott megoldási javaslatot!
- Ponthatáron belül a megoldólaptól eltérő, de tartalmában azonos egyéb helyes megoldás is elfogadható a csillaggal (*) jelölt kérdéseknél.
- Tekintettel az írásmód eltérő gyakorlatára, az értékelésnél ne a helyesírást, hanem a tartalmat értékeljék a tanárok!
- A bekeretezett sorszámu kérések (kizáró jellegűek). Az írásbeli vizsga sikertelenségét jelenti, ha a kizáró jellegű feladatnál a hallgató nem éri el az 51 %-ot.
- Kérjük, hogy minden feladat esetén a maximálisan adható pontszám melletti négyzetbe írja be az elért pontszámot!
- Maximálisan adható pontszám: 100 pont
- Ponthatárok:
 - Megfelelt: 51 - 100 pont
 - Nem felelt meg: 0 - 50 pont

Maximálisan adható
Pontszám:

1. Határozza meg a szövet fogalmát!

2 pont

Az azonos alakú, azonos működésű sejtek összességét a hozzájuk tartozó sejtközötti állományukkal együtt szövetnek nevezzük.

(Helyes válasz esetén 2 pont adható!)

2. Egészítse ki a táblázatot!

4 pont

Veleszületett immunitás	Szerzett immunitás
Faji immunitás: <i>A szervezet csak bizonyos fertőzésekre fogékony, egyes kórokozókkal szemben a faji sajátosság miatt ellenálló (nem betegszik meg).</i>	<i>A külvilágból érkező antigén hatásaira alakul ki, a szervezet felkészül az antigén közömbösítésére (védekezik).</i>
Anyai immunitás: <i>(a terhesség során az anyai immunanyagok, védelmet nyújtanak a magzat számára).</i>	<i>Fertőző betegségen esik át az egyén.</i> <i>Aktív immunizálás.</i> <i>Passzív immunizálás.</i>

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

3. Húzza alá az alábbi felsorolásból a jóindulatú daganatokat!

2 pont

- papilloma
- sarcoma
- lipoma
- myoma
- carcinoma
- osteoma

(Helyes válaszonként 0,5-0,5 pont adható!)

4. Nevezze meg a gerincoszlop csigolyáit magyarul! 5 pont

- nyakcsigolyák
- hátcsigolyák
- ágyékcsigolyák
- keresztcsonti csigolyák
- farkcsigolyák

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

5. Írja le az izomműködés élettanával kapcsolatos fogalmakat! 2 pont

Küszöbingerek: *Minimális ingererősség, melyre az izom összehúzódással válaszol.*

Kontrakció: *Egy izomrost összehúzódása.*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

6. Párosítsa a betegségek latin nevét lényegükkel! 4 pont
Írja a betegség számát a megfelelő meghatározás mellé!

1. osteoporosis	3. spina bifida
2. rachitis	4. arthrosis

A csigolyáivek záródásának hiánya: ...*3*...

A csontok mésztartalmának és szerves állományának csökkenése: ...*1*...

Meszes felrakódások keletkezése az ízületekben: ...*4*...

A napfény ultraibolya sugarainak hiánya miatt kialakuló D-vitamin hiány következtében elmarad a mészszók beépülése a csontokba: ...*2*...

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

7. Válaszoljon röviden az alábbi kérdésekre!

3 pont

- Hol termelődnek a lymphocyták?
- *a nyirokrendszerben*
- Hol történik a vörösvértestek képzése?
- *a vörös csontvelőben*
- Hol történik a vörösvértestek lebontása?
- *a lépben*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

8.* **Nevezzen meg a vörösvértestek képződéséhez szükséges anyagok közül kettőt /2/!** **2 pont**

- *vitaminok (B₁, B₁₂, C)*
- *vas*
- *aminoasavak*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

9.* **Soroljon fel a magas vérnyomás (hypertonia) szövődményei közül négyet /4/!** **4 pont**

- *szívelégtelenség*
- *coronaria keringési zavarok*
- *agyi thrombosis*
- *arteriosclerosis*
- *agyvérzés*
- *vesekárosodás*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

10. **Sorolja fel a gégét (larynx) alkotó porkokat!** **4 pont**

- *pajzsporc*
- *gyűrűporc*
- *kannaporcok*
- *gégefedor*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

11. Határozza meg röviden az alábbi fogalmakat!**2 pont**

Vitálkapacitás:

Maximális belégzés után a maximálisan kilégzett levegő mennyisége (4-4,5l)

Reziduális levegő:

Teljes kilégzés után a tüdőben maradt levegő mennyisége

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

**12. Nevezze meg azokat a légúti megbetegedéseket
magyarul vagy latinul, amelyekre az alábbi tünetek
utalnak! Írja a betegségek nevét a pontozott vonalra!**

- A. Szapora, nehezített légzés, gyakori szúró mellkasi fájdalom (oldalszegzés), gyengeség, fejfájás. Kezdetben száraz, majd produktív köhögéssel, barnás köpettel jár.
...tüdőgyulladás (pneumonia)...
- B. Hirtelen jelentkező nehézlégzés, a beteg a légzési segédzízmokat megfeszítve igyekszik levegőhöz jutni. Rövid kapkodó belégzés után a kilégzés hosszan elnyúló, sípoló. A köhögés kezdetben száraz, majd üvegszerű, tapadós (szívós nyák) köpetet ürít a beteg. A pulzusa szapora.
...tüdőasztma (asthma bronchiale)...

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

**13. Sorolja fel az emésztőrendszer szakaszait, és a
hozzájuk tartozó szerveket!****3 pont** *- Felső szakasz: szájüreg, garat, nyelőcső**- Középső szakasz: gyomor, vékonybél (patkóbél, éhbél, csípőbél)**- Alsó szakasz: vakkér, vastagbél (felszálló-, haránt-, leszálló-, szigma), végbél*

(Helyes csoportonként 1-1 pont adható!)

14. Írja le, hol kezdődik az alábbi tápanyagok bontása! **3 pont**

Szénhidrátok: ...szájüreg...

Fehérjék: ...gyomor...

Zsírok: ...vékonybél...

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

15.* Ismertesse a májzsugorodást (cirrhosis hepatis) az alábbiakban megadott szempontok szerint! **4 pont**

Lényege:

a májsejtek pusztulásával járó krónikus betegség

Oka: Írjon hármat /3/!

alkohol, fertőzés, májmérgek, epeutak- /epehólyag idült gyulladása

Tünetek: Írjon hármat /3/!

haspuffadás, nyomásérzékenység a jobb bordaív alatt, testtömeg csökkenés, fakó, enyhén sárga bőr, bőrviszketés, hasvízkór, bőrön csillag alakú értágulatok, tág vénás hálózat a hasfalon, nyelőcső viszertárgulat, repedés

(Lényegére: 1 pont; okaira, tüneteire: 0,5-0,5 pont adható!)

16. Sorolja fel a tubulus részeit! **3 pont**

- elsődleges kanyarulatos csatorna

- Henle-kacs

- másodlagos kanyarulatos csatorna

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

17. Ismertesse a női húgycső (urethra) jellemzőit!**3 pont**

- 1. hossza 3-4 cm, egyenes lefutású cső*
- 2. akaratunktól függetlenül működő záróizom, a húgyhólyag kilépésnél található*
- 3. a húgycsőnyílást akaratunktól függően működő záróizom alkotja*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

18.* Soroljon fel a húgyhólyaggyulladás (cystitis) tünetei közül hármat /3/!**3 pont**

- gyakori vizelési inger*
- pár csepp vizelet, égő-csípő érzéssel kísért vizelés*
- gyakori görcsös fájdalom*
- vizeletben vér jelenik meg*
- vizeletben genny jelenik meg*

(Helyes válaszonként 1–1 pont adható!)

19. Nevezze meg a külső és a belső férfi nemi szerveket!**4 pont**

Külső nemi szervek:

- herezacskó*
- himvessző*

Belső nemi szervek:

- here*
- mellékhhere*
- ondóvezeték*
- ondózsinór*
- ondóhólyag*
- dülmirigy*

(Helyes válaszonként 0,5-0,5 pont adható!)

20.* Soroljon fel a terhesség valószínűségi jelei közül hármat /3/!

3 pont

- *a menstruáció elmaradása*
- *a hüvely szederjes elszíneződése*
- *bővebb hüvelyi váladék*
- *selpuhult méhnyak*
- *a terhességi próbák pozitív válása*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

21.* Soroljon fel a meddőség női okai közül kettőt /2/!

2 pont

- *a nemi szervek fejlődési rendellenessége*
- *a méhkürt gyulladásos elzáródása*
- *endocrin és anyagcsere betegségek*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

22. Ismertesse a hormonok sajátosságait!

2 pont

- *endocrin (belő elválasztású) mirigyek termékei*
- *speciális felépítésű kémiai anyagok*
- *a vér szállítja*
- *alacsonyabb koncentrációban is kifejtik hatásukat*

(Helyes válaszonként 0,5-0,5 pont adható!)

23. Húzza alá a helyes válaszokat!**3 pont**

Hol tárolódik az oxytocin nevű hormon?

- a hypophysis hátsó lebenyében
- a hypophysis elülső lebenyében

Mi a hatása a somatotropnak (növekedési hormonnak)?

- a csontok hosszirányú növekedésének serkentése
- a csontok hosszirányú növekedésének gátlása

Hol termelődik a thyroxin nevű hormon?

- a pajzsmirigyben
- mellékvesékben

Hol termelődik a thymosin?

- a csecsemőmirigyben
- a hypophysisben

Mi a szerepe a somatostatin hormonnak az emberi szervezetben?

- a testnövekedést gátolja
- a testnövekedést fokozza

Mely hormont termeli a tobozmirigy?

- a melatonin
- az oestrogen

(Helyes válaszonként 0,5-0,5 pont adható!)

24.* Ismertesse a bronzkór (Addison-kór) okait, tüneteit!**2 pont**

Okai: Írjon kettőt /2/!

- *a mellékvesekéreg glikokortikoid és mineralokortikoid hormonjainak csökkent termelődése*
- *TBC*
- *tumor*
- *autoimmun betegség*

Tünetei: Írjon kettőt /2/!

- *fáradtság, gyengeség, fogyás, étvágytalanság, gyakori hányás*
- *fokozott pigmentáció*
- *hasmenés*
- *alacsony vérnyomás*

(Helyes válaszonként 0,5-0,5 pont adható!)

25. Sorolja fel magyarul a neuron részeit!

3 pont

- *idegsejt (egynyúlványú, kétnyúlványú, soknyúlványú)*
- *plazmanyúlvány*
- *idegröst*
- *végfácska*
- *mag*
- *magvacskák*

(Helyes válaszonként 0,5-0,5 pont adható!)

26.* Jellemzze röviden a neuroglia szövetet az alábbi szempontok szerint!

3 pont

Mi a neuroglia?

- *az idegrendszer támasztószövete*

Mi a feladata?

- *gátat képez a véráram és az idegszövet határán, a vérből csak bizonyos létfontosságú anyagokat - oxigént, vizet, cukrot - enged át*

(Fogalmára: 1 pont, feladatára: 2 pont adható!)

27. Írja le az alábbi orvosi kifejezések magyar megfelelőjét!

4 pont

- paralysis: *izomerő kiesése, bénulás*
- aphasia: *beszédzavar*
- tremor: *remegés, akarattól független mozgás*
- hypokinesis: *kórosan csökkent mozgástevékenység*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

28. Sorolja fel a külső- és középfül részeit!

3 pont

Külső fül:

- *fölkagyló*
- *külső hallójárat*
- *dobhártya*

Középfül:

- *dobüreg*
- *hallócsontok*
- *fölkürt*

(Helyes válaszonként 0,5-0,5 pont adható!)

29.* Fogalmazza meg a binokuláris látás lényegét!

2 pont

Mindkét szemben a látott tárgyról külön-külön kép keletkezik, de a két szem összehangolt működése révén egy látóérzet jön létre, így a tárgyakat két szemmel is egynek látjuk.

(Helyes válasz esetén 2 pont adható!)

30.* Sorolja fel a szürkehályog (cataracta) kialakulásának lehetséges okait! Írjon hatot /6/!

3 pont

- *veleszületett (az anya terhesség alatti vírusfertőzése okozza)*
- *fiatalkori rendellenességek (állandó jellegű körülírt homály)*
- *öregkori elváltozások*
- *anyagcsere-betegségek*
- *szövődményes elváltozások (más szemelváltozás miatt kialakuló lencsehomály)*
- *sérülés*
- *sugárzás*

(Helyes válaszonként 0,5-0,5 pont adható!)

31.* Ismertesse a légzés- és keringésmegállás leggyakoribb lehetséges okait! 3 pont

Légzésmegállás okai:

- *légutak elzáródása*
- *légköri levegő összetételének megváltozása*
- *nyúltvelői légzőközpont bénulása*

Keringésmegállás okai:

- *szívmegállás*
- *kamraremegés*
- *nagyfokú, gyors vérvesztés*

(Helyes válaszonként 0,5-0,5 pont adható!)

32. Határozza meg az időfaktor és a magas időfaktor fogalmát! 2 pont

Időfaktor:

Az időfaktor azt fejezi ki, hogy bizonyos idő alatt mennyit romlik a sérült állapota.

Magas időfaktor:

Magas az időfaktor, ha igen rövid időn belül igen nagymértékben súlyosbodik a sérült állapota.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

33. Ismertesse, meddig ajánlatos folytatni az újraélesztést! 3 pont

- *amíg a beteg spontán légzése és keringése vissza nem tér*
- *amíg a szaksegítség meg nem érkezik*
- *amíg az egyetlen segélynyújtó ki nem merül*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

34. Sorolja fel a halál biztos jeleit!**3 pont**

- az élettel összeegyeztethetetlen sérülés (pl.: a törzs kettéválik)
- hullamerevség
- hullafoltok
- rothatásos hullaszag
- hosszas haldoklás (pl.: gyógyíthatatlan betegség)
- 30 percet meghaladó újraélesztés esetén sincs életjel

(Helyes válaszonként 0,5-0,5 pont adható!)